

II-Bidla fil-Klima

Waħda mill-aktar problemi serji li qed taffaċċja ddin ja l-lum fl-ambjent huwa t-tibdil fil-klima. F'dawn aħħar ħamsin sena l-iżvilupp industrijali fid-dinja il-gassijiet fl-atmosfera li ħolqu l-effett serra.

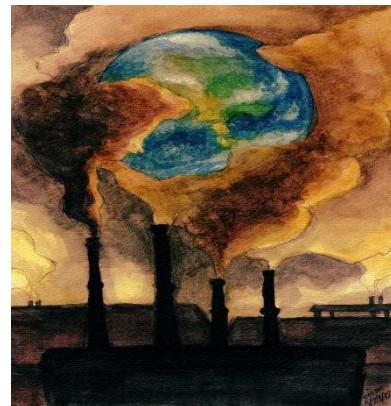
Malta qiegħda tesperjenza temperatura aktar šħuna niexfa filwaqt li x-xita naqset, iżda meta tagħmel din tkun qawwija ħafna. Kif rajna din is-sena, kellna waqtiet ta' xita qawwija ħafna li kkawżaw għargħar, ħitan imġarrfa u telf ta' ħamrija. Smajna b'pajjiżi fl-Ewropa milquta minn maltempati ta' borra u għargħar.

F'Malta, mill-1990 sal-lum, il-ħruġ ta' dawn il-gassijiet żdied b'rata mgħaġġġla ħafna minħabba ż-żieda kbira fil-konsum tal-enerġija ġgħidha mill-powerstations. Kellna wkoll żieda fenomenali fin-numru ta' karozzi, fejn f'pajjiżna qed jiżdiedu b'madwar 40 karozza ġidida kuljum.

Fid-dawl ta' dan kollu, x'kontribut nistgħu nagħtu biex insalvaw l-ambjent? Fost ħwejjeġ oħra hemm bżonn li ħadd minna ma jaħli; niftħu t-twiegħi minflok inqabbdu l-arja kkundizzjonata; ma nħallux dwal mixgħula ta' xejn; nużaw il-karozzi mill-inqas; nimxu aktar; nirkbu ma' nies li naħdmu magħhom; nużaw it-trasport pubbliku; nibżgħu għall-ilma u nsewwu l-viti li jqatru.

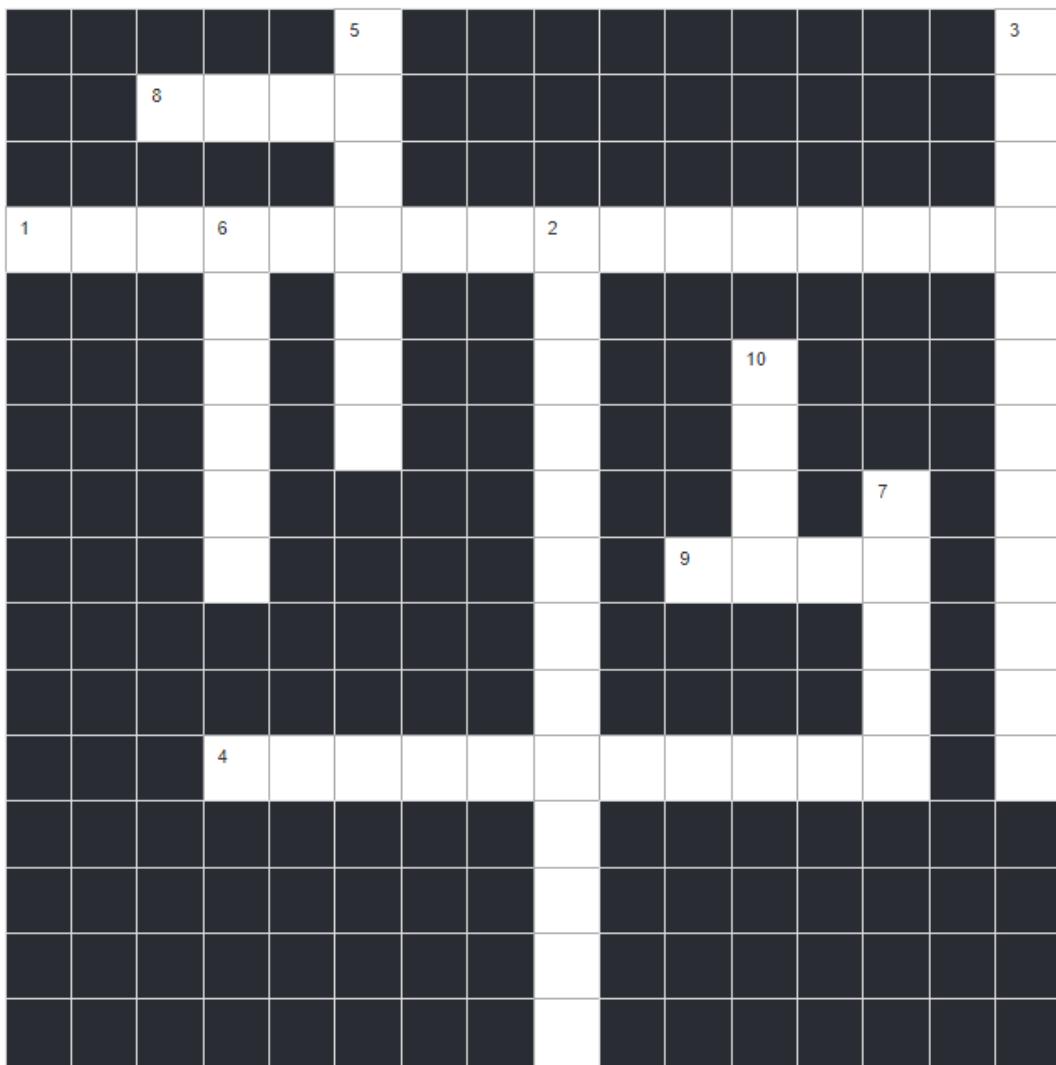
Dan kollu jgħin lill-but kif ukoll lill-ambjent. Fl-istess ħin inkunu qegħdin nieħdu ħsieb nies li qed isofru l-faqar ikkawżat mit-tibdil fil-klima bħalma hija n-nixfa jew l-ghargħar. Bħala bnedmin dan huwa d-dmir tagħna u l-ewwel azzjoni trid tibda minn ġod-dar tagħna.

I-żied
u

Silta meħuda u adattata minn *Oħroġ il-Għerf 3* paġna 157

Tisliba

Mimdudin

1. Alternattiva għall-karozzi.
4. Kif nirreferu għal din iż-żieda drastika tal-gassijiet fl-atmosfera li qed twassal biex tisħon il-klima?
8. Minħabba dan it-tibdil fil-klima, din naqset ħafna jew inkella tkun qawwija ħafna.
9. Din il-ħaġa rridu nieħdu ħsiebha fi djarna billi ma naħlux minn dan għalxejn.

Weqfin

2. Is-sors ewljeni ta' tniġġis tal-arja f'pajjiżna ġej mill-konsum tal-enerġija. Min jiġġenerah dan it-tniġġiż?
3. Liema žvilupp wassal biex żdiedu l-gassijiet fl-atmosfera?
5. Dawn iżidu l-gassijiet fl-atmosfera u f'Malta jkollna żieda ta' 40 wañda kuljum.
6. Kemm ilu snin il-bniedem minn meta ġie konxju miż-żieda tal-gassijiet fl-atmosfera?
7. Fuq liema bidla fid-dinja qed jitkellem l-awtur fis-silta?
10. Irridu nibżgħu għal dan billi nsewwu l-viti li jkollna bil-ħsara.

Ir-Risposti

